

วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น
สถาบันพระปกเกล้า

บริการท้องถิ่น
เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดี
สำหรับ
ผู้สูงอายุ
ศาสตราจารย์ศศิพัฒน์ ยอดเพชร

บริการท้องถิ่นเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีสำหรับผู้สูงอายุ

ศาสตราจารย์ศศิพัฒน์ ยอดเพชร

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data.

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร.

บริการท้องถิ่นเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีสำหรับผู้สูงอายุ--กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า, 2560.

160 หน้า.

1. บริการสาธารณะท้องถิ่น. 2. ผู้สูงอายุ--การสงเคราะห์. I. ชื่อเรื่อง.
352.14

ISBN = 978-974-449-977-6

วปท.60-28-1000.50

พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2560 จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

บรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถัย กักผล
อติพร แก้วเป็ย

ลิขสิทธิ์ของสถาบันพระปกเกล้า

จัดพิมพ์โดย

สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารบี ชั้น 5

เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 02-1419563-77 โทรสาร 02-1438175

เว็บไซต์ www.kpi.ac.th

พิมพ์ที่

บริษัท ชัน แพคเกจจิ้ง (2014) จำกัด

1510/10 ถนนประชากรราษฎร์ 1 แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800

โทรศัพท์ 02-913-2080 โทรสาร 02-913-2081

นางจรินทร์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

หนังสือวิชาการเรื่อง “บริการท้องถิ่นเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีสำหรับผู้สูงอายุ” จัดทำขึ้นเพื่อให้ความรู้ด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะ บริการสังคม รวมทั้งสวัสดิการแก่ประชากรทุกกลุ่มวัยในชุมชน การเข้าสู่สังคมสูงวัยของประเทศไทย ทำให้บทบาทหน้าที่ของท้องถิ่นได้ขยายขอบเขตและมีภารกิจรับผิดชอบประชากรกลุ่มนี้เพิ่มมากขึ้น ความรู้ แนวคิด และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับบริการและสวัสดิการผู้สูงอายุจึงเป็นที่สำคัญและจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และขยายความคิดให้กว้างขวางต่อไป

หนังสือวิชาการฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 4 ตอน โดยตอนที่ 1 สังคมสูงวัย เป็นเนื้อหาเพื่อให้ผู้อ่านได้ทำความเข้าใจกับการเป็นสังคมสูงวัยของประเทศ ข้อมูลสำคัญของผู้สูงอายุไทย ตอนที่ 2 เป็นเรื่องของท้องถิ่นกับการจัดบริการและสวัสดิการผู้สูงอายุ ตอนที่ 3 มีเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดและรูปแบบบริการผู้สูงอายุในชุมชน และตอนที่ 4 เป็นบทส่งท้ายที่อธิบายความเป็นสากลในการจัดบริการและทิศทางการจัด

สวัสดิการผู้สูงอายุในสังคมสูงอายุ โดยเนื้อหาในแต่ละบทผู้เขียนได้พยายามเขียนเนื้อหาแต่ละบทให้สั้น กระชับ เพื่อให้ได้สาระที่สำคัญและสามารถทำความเข้าใจในเวลาจำกัดได้

ผู้เขียนขอขอบคุณสถาบันพระปกเกล้าที่ได้ให้โอกาสในการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องสวัสดิการผู้สูงอายุ ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ภาวนา พัฒนศรี ที่กรุณาตรวจสอบเนื้อหาวิชาการของหนังสือ และหวังว่าเอกสารวิชาการฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานในท้องถิ่น นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป

ศาสตราจารย์ศศิพัฒน์ ยอดเพชร
(มิถุนายน 2560)

	หน้า
คำนำ	III
ตอนที่ 1 สังคมสูงอายุ	1
บทที่ 1 นิยามคำว่า “สังคมสูงอายุ”	2
บทที่ 2 สถิติผู้สูงอายุไทย	3
บทที่ 3 คุณลักษณะสำคัญของผู้สูงอายุไทย	12
ตอนที่ 2 ท้องถิ่นกับการจัดบริการและสวัสดิการผู้สูงอายุ	21
บทที่ 4 บทบาทของท้องถิ่นที่มีต่อผู้สูงอายุ	22
บทที่ 5 ภารกิจท้องถิ่นด้านสิทธิผู้สูงอายุ	39
บทที่ 6 สวัสดิการผู้สูงอายุ	46
บทที่ 7 การสำรวจความพร้อมในการจัดการตนเอง	59
ตอนที่ 3 แนวคิดและรูปแบบบริการผู้สูงอายุในชุมชน	71
บทที่ 8 แนวคิดบริการในชุมชนเพื่อผู้สูงอายุ	72
บทที่ 9 ชมรมผู้สูงอายุ	74

สารบัญ

	หน้า	
บทที่ 10	ศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ	79
บทที่ 11	โรงเรียนผู้สูงอายุ	86
บทที่ 12	เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ	12
บทที่ 13	กิจการเพื่อสังคม	101
บทที่ 14	ศูนย์ดูแลในเวลากลางวัน	109
บทที่ 15	บริการดูแลจากเพื่อนบ้าน	112
บทที่ 16	การเฝ้าระวังความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ	117
บทที่ 17	บริการดูแลผู้สูงอายุในสถาบัน	123
บทที่ 18	บริการผู้สูงอายุในภาวะพึ่งพิง	132
ตอนที่ 4	บทส่งท้าย	137
บทที่ 19	กรอบการพัฒนาและส่งเสริมสิทธิของผู้สูงอายุ ระดับสากล	138
บทที่ 20	ทิศทางการจัดสวัสดิการในสังคมสูงอายุ	142
บรรณานุกรม		151
ประวัติผู้เขียน		154